

Finansdepartementet
v/ Ekspedisjonssjef Jan Bjørland

Oslo, 31.01.2012

Deres ref.: [Deres Ref]

Vår ref.: [vår ref]

VEDR: HØRINGSSVAR – FORSLAG TIL BESTEMMELSER OM LAND-FOR-LAND-RAPPORTERING

Vi viser til Finansdepartementets høringsbrev av 7.12.2011 med vedlegg.

EU-kommisjonens foreslåtte direktiver tar tak i en del av et av de store problemene i vår tid – effektene av hemmelighold i skatteparadis. Direktivene innfører åpenhet om betalinger mellom selskaper og myndigheter i utvinningsindustrien land-for-land. Dette vil gi informasjon som vil gjøre det lettere å avsløre og bekjempe korrupsjon, samt synliggjøre hvor mye utviklingsland tjener på utvinningsindustrien. Kirkens Nødhjelp støtter denne lovgivningen, men anser direktivene som foreligger som et minimumsforslag.

EUs foreslåtte direktiver vil ikke gi informasjon som kan avsløre skatteunndragelse – en annen effekt av hemmeligholdet skatteparadis tilbyr. Kapitalflukt og skatteunndragelse fra utviklingsland er et stort problem godt dokumentert av Kapitalfluktutvalget (NOU 19:2009). I 2009 anslo Global Financial Integrity som kapitalflukten fra utviklingsland til 903 mrd dollar.¹ Christian Aid anslo i 2008 skattetapet knyttet til intern feilprising og feilfakturering til å være 160 mrd dollar.² Kirkens Nødhjelp har så langt samlet inn over 15.000 underskrifter der vi krever en garanti for at norske selskaper ikke snyter på skatten i fattige land. En full land-for-land rapportering (LLR) som inkluderer alle sektorer og en rekke finansielle nøkkeldata, se nedenfor, vil etter vår vurdering bidra til å sikre dette.

Likevel, er det viktig å understreke at hemmeligholdet i skatteparadis må håndteres på ulike vis samtidig. LLR sørger for åpenhet fra selskap gjennom å styrke regnskapsrapporteringen, men vil kun løse en del av problemet. Det er også viktig at norske myndigheter opprettholder presset for økt innsyn i skatteparadis, både gjennom bilaterale innsynsavtaler og ved å arbeide for multilaterale og automatisk utveksling av slik informasjon. På sikt bør man få på plass en konvensjon for åpenhet og mot lukkede strukturer som påfører tap og skader i andre jurisdiksjoner. Dette var et av forslagene Kapitalfluktutvalget kom med.

Norske myndigheter ligger i dag langt framme i arbeidet med konsekvensene av hemmelighold og kapitalflukt for utviklingsland og skal ha æren for å blåse liv i debatten internasjonalt. Vår egen nasjonale lovgivning har etter vår vurdering hengt etter og når det gjelder nye regnskapsregler ligger norske myndigheter nå etter USA og EU. Dette er

¹ <http://iffdec2011.gfintegrity.org/>

² *Death and taxes: the true toll of tax dodging. A report from Christian Aid.* Christian Aid, 2008.

ikke i tråd med intensjonen om en samstemt utviklingspolitikk. Det finnes slik vi ser det et stort potensiale for å ta ledelsen også når det gjelder land-for-land rapportering.

Synspunkter på særskilte spørsmål fra departementet

Hvilke foretak bør omfattes av lovgivningen?

EUs direktiver omfatter både utvinningsindustrien og skogindustrien og inkluderer børsnoterte og unoterte selskap og er dermed mer omfattende enn bestemmelsene i den amerikanske loven Dodd-Frank.

Kirkens Nødhjelp mener prinsipielt at land-for-land rapportering burde omfatte alle flernasjonale selskap. Problemene knyttet til hemmelighold er ikke begrenset til utvinningsindustrien eller skogindustrien. Men, dette er svært viktig industrier for utviklingsland - en kilde til både store inntekter og problemer - og et naturlig sted å begynne.

Innretning av, samt innhold i direktivene

Direktivene retter seg inn mot å begrense korrupsjon gjennom å lovfeste åpenhet om betalinger mellom selskap og myndigheter. Direktivene vil ikke gi nok informasjon til å avsløre skatteunndragelse og/eller skatteunngåelse. Da vil det være behov for full land-for-land rapportering. Det innebærer mer finansiell informasjon. Det europeiske nettverket Eurodad, der Kirkens Nødhjelp er medlem, oppsummerer nødvendig informasjon slik:³

1. *The name of each country in which it operates;*
2. *The names of all companies belonging to it, trading in each country in which it operates;*
3. *Its financial performance in each country in which it operates, without exception, including:*
 - a. *Its sales, both third party and with other group companies;*
 - b. *Purchases, split between third parties and intra-group transactions;*
 - c. *Labour costs and employee numbers;*
 - d. *Financing costs split between those paid to third parties and to other group members;*
 - e. *Its pre-tax profit;*
4. *The tax charge included in its accounts for the country in question, as indicated below;*
5. *Details of the cost and net book value of its physical fixed assets located in each country;*
6. *Details of its gross and net assets in total for each country in which it operates.*

Tax information would need to be analysed in more depth, requiring disclosure of the following for each country in which the corporation operates:

7. *The tax charge for the year split between current and deferred tax;*
8. *The actual tax payments made to the government of the country in the period;*
9. *The liabilities (and assets, if relevant) owing for tax and equivalent charges at the beginning and end of each accounting period;*

³ Ruiz, M. & Romero, MJ. (2011): [Exposing the lost billions. How financial transparency on a country by country basis can aid development](#). Eurodad. Brussels.

10. Deferred taxation liabilities for the country at the start and close of each accounting period.

Det er viktig å understreke at vi ikke her ber om informasjon som selskapene ikke har. En slik omfattende LLR vil ha en rekke fordeler og være nyttig investorer, sivilsamfunn, media og myndigheter. For mer informasjon om knyttet til denne standarden vises det til Eurodads *Exposing the Lost Billions*⁴ og PWYP Norges rapport *An Extended country by country reporting standard*.⁵

Unntak fra rapporteringskravet

Kirkens Nødhjelp vil advare mot at det gis unntak fra rapporteringskravene slik EU-direktivene legger opp til. Dette vil etter vår mening undergrave folks legitime rett til informasjon om for eksempel innholdet i kontrakter eller hva et selskap legger igjen i skatteinntekter. Det er heller ingen grunn til å innføre et unntak det ikke er behov for. Så vidt vi kan forstå er det i dag ingen land som har lover som forbyr å offentliggjøre slik informasjon. Det er også vanlig å inkludere at kontrakter inneholder bestemmelser som tillater selskaper å offentliggjøre informasjon som kreves av deres hjemstat. Om et slikt unntak opprettholdes risikerer man å etablere perverse insentiver til å innføre slike lover. I Dodd-Frank gis det ingen slike unntak.

Finnes informasjonen?

Det er vår oppfatning at selskapene besitter den informasjonen som full LLR ber om. PWYP Norge peker i sin rapport *An extended country by country reporting standard*⁶ at dette nødvendigvis er informasjon selskapene må ha på landnivå både for å rapportere til de ulike nasjonale skattemyndighetene og for å konsolidere sitt regnskap. Det finnes også stadig flere eksempler på at selskaper i utvinningsindustrien publiserer betalinger land for land. Eurodad trekker fram Statoil, Talisman Energy, Newmont Mining, Anglo Gold Ashanti, Rio Tinto, Anglo American og BHP Billion.⁷

Særskilte forhold Norge bør følge opp overfor EU

Norske myndigheter bør først og fremst arbeide for at direktivene krever mer finansiell informasjon og gjelder alle sektorer som nevnt over. Utover dette er det etter vår vurdering viktig at man har et øye for detaljene i EUs forslag som på viktige områder er bedre enn Dodd-Frank. Norske myndigheter bør særlig følge opp følgende detaljer i direktivene:

1. Revidering av direktivene. I kommisjonens forslag skal direktivene revideres etter 5 år. Dette vil gjøre det mulig å inkludere flere sektorer og mer informasjon dersom man ser at det er ønskelig. Det er svært viktig at denne bestemmelsen blir stående. Kirkens Nødhjelp mener at direktivene bør gjennomgås allerede etter to år.

⁴ Ibid.

⁵ http://www.publishwhatyoupay.no/sites/all/files/1007a-PWYPNorway_CBC_Reporting_DOWNLOAD.pdf

⁶ Ibid

⁷ Se note 3.

2. At ikke-noterte selskap inkluderes. Dette sikrer likebehandling og like konkurransevilkår og styrker effekten av direktivene.
3. At skogindustrien er en del av direktivet. EU argumenterer i sin konsekvensutredning godt for at det bør være tilfelle. Det understreker også et viktig prinsipp. At man inkluderer de sektorene der åpenhet av denne art er nødvendig.
4. Vesentlighet. EU-kommisjonen har ikke definert når betalinger skal anses som vesentlige ("material"). Kirkens Nødhjelp støtter prinsippet om at det må være i forhold til vertslandet (utviklingslandet) at vesentlighet bør vurderes ikke i forhold til det enkelte selskap. En eventuell terskel for vesentlighet bør settes lavt av hensyn til lokalsamfunn. 15.000 euro er av PWYP foreslått som tak. Vi støtter dette kravet. Det er verdt å merke seg at i mange sammenhenger vil null være det mest interessante tallet.
5. Revisjon og presentasjon av data. I lovgivningen fra EU gis det i dag ingen retningslinjer for hvordan informasjonen skal publiseres. Det stilles heller ikke krav til at betalingsdata skal underlegges revisjon. Skal man få mest mulig nytte av dataene må disse være pålitelige og rapporteres på en enhetlig strukturert måte i årsrapportene til hvert enkelt selskap. Skulle det bli for omfattende kan detaljene gjøres tilgjengelig digitalt.

Konsekvenser ved særskilt norsk innføring før EUs frist

I første omgang bør norske myndigheter jobbe for at EUs lovgivning skal bli best mulig. Dersom man ikke når fram med full LLR i EU bør norske myndigheter innføre slik lovgivning i Norge. Regjeringen bør snarest mulig uttrykke gi muntlig støtte til full LLR og uttrykke et ønske om å innføre slike regler. En særskilt norsk innføring før EUs frist vil utvide debatten i EU og øke presset for en best mulig lovgivning i EU. Det er gode argumenter for norsk alenegang. En norsk gjennomføring vil vise at full LLR lar seg gjennomføre i praksis og avkrefte spørsmålene rundt kostnader, tilgjengelighet for data og annet nevnt over. Dette vil gi verdifull erfaring som kan brukes ved en eventuell revidering av EUs direktiver på et senere tidspunkt og gi gode argumenter for alle som jobber for mer åpenhet verden over. Det er også grunn til å tro at den norske stat også vil tjene på full LLR. Det kan her være verdt å minne på høringen til Kapitalfluktutvalget der både SSB, Politiet, Økokrim var positive til mer informasjon.

Til slutt vil takke for høringsrunden finansdepartementet har satt i gang. Høringen er et viktig tiltak for å bidra til en bred debatt om EU-kommisjonens forslag til land-for-land rapportering og land-for-land rapportering (LLR) generelt. Vi ser fram til fortsatt god dialog om emnet.

Med vennlig hilsen

Anne-Marie Helland

Fungerende leder for utviklingspolitisk avdeling

Kirkens Nødhjelp

E-mail: anne-marie.helland@nca.no]